

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Explicatur illus. A Christi fidelibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT II.

Dispositio tractandorum.

per Indulgentias, quæ conceduntur in Bulla. Pœnitentialis satisfactio, & rigor Ecclesiasticæ disciplinæ facile potest occasione Indulgentiarum enervari. Secundò, electio confessarij, posse interesse sacro tempore interdicti, usus lactimorum diebus prohibitis, & similia privilegia Bullæ sunt contra ius commune atque adeo odiosa, ergo stricte sunt interpretanda ex dictis num. 1. Tertiò, quia partem discordare à toto, odiosum est, sed id contingit per privilegia Bullæ, ergo, &c.

4. Andreas autem Mendo d. 1. Elucid. Bull. Cruc. à n. 46. & rursus contra Bardi in App. d. 1. cap. 1. Dianam, aliosque citans, sustinet, esse ample interpretanda; estque hæc item sententia satis probabilis. Et quoad indulgentias, eam docet etiam Suar. de pœn. q. 62. sect. 5. alique, nam primo quoad has indulgentias, illæ sunt beneficium principis, ergo cum sint sine præiudicio tertij, non est unde sint limitandæ. Neque eadem sunt contra ius ullum; ipsæ enim ita commode iudicibus afferunt, ut nullum offendant; nam Deo integra fit solutio, & quandoquidem fit ex meritis infinitis Christi Domini, cuiusque auctoritate, nullum subest periculum, quo ea merita, hoc est, meritorum Christi Domini thesaurus exhauriatur. Ecclesia item nullo pacto læditur, immò potius per acquisitas indulgentias purior, & in suis membris Deo gratior redditur.

5. Secundò, quoad privilegia continentia potestatem dispensandi vel commutandi, vel absolviendi, idem dici potest, per ea scilicet, nec lædi Deum, nec Ecclesiam.

6. Tertiò, quoad omnia Bullæ privilegia probatur. Nam privilegia & beneficia concessa à Summo Pontifice in favorem fidei, & religionis, quamvis exorbitent à iure, ample esse interpretanda, merito docet Azor. lib. 5. c. 23. q. 2. & Suar. q. 56. sect. 2. quia debemus, quantum possumus fidei favere, ac iudicare, Pontificem idem amplissime facere voluisse. Semper autem hic, & in similibus, intellige in iis, circa quæ Pontifex, vel princeps potestatem habet. At privilegia Bullæ omnia (ut modo diximus) sunt concessa, ut fideles excitentur, vel ad pugnandum, vel ad orandum, vel ad porrigendam elemosynam contra infideles; ergo, cum sint in favorem fidei concessa, ample sunt interpretanda.

7. Confirmatur, quia est probabilis opinio, quam tenet Henric. lib. 7. de indulg. c. 22. §. 11. & c. 24. §. 5. Sanch. l. 8. m. d. 1. n. 13. Salas l. 1. d. 17. §. 6. alique, privilegia concessa communitatibus Religionum in perpetuum latè esse interpretanda; cum enim communitati, & non uni personæ concedantur, favorabilia sunt iudicanda, quia æquiparantur legibus, perinde ac incerta essent in corpore iuris: bono enim communi expedit, ut multa privilegia concedantur religionibus, ut iis beneficiis illustri Fideles, eas promptius amplectantur. Probabile item est idem debere sentiri, (ut sentit Salas l. c. n. 13. citatus) de privilegiis concessis in favorem causæ piæ. Unde Azor. l. c. id extendit ad concessa in favorem personarum miserabilium.

Si hæc igitur sunt probabilia, cur non erit item probabile id quod asserimus de Bullæ privilegiis, quæ sunt concessa communitati Fidelium existentium sub dominio Regis Catholici, eaque in favorem fidei, quæ est omnium causarum piarum excellentissima.

8. Rationibus in contrarium allatis num. 3. responderi potest, vel multa privilegia Bullæ non esse odiosa, cum non sint contra ius, vel esto sint contra, ideo non sunt vocanda odiosa, quia vincit favor fidei, vel illa alia capita numero præcedente indicata; unde potius sunt dicenda favorabilia.

Utraque ergo sententia probabilis est, amplectique tuto potest.

CLAUSULA IV.

Item conceditur omnibus prædictis hoc est, Christi Fidelibus consistentibus, & declinantibus in hoc Regnum (nec non iis, qui nec ibunt, nec mittent, si intra dictum annum, ex bonis sibi à Deo collatis, in hanc expeditionem pro religionis defensione liberaliter contulerint, ut dicto anno durante, possint frui sequentibus privilegiis.

CAPVT III.

Explicans prædictam quartam Clausulam Bullæ Cruciatæ quoad priores partes Clausulæ.

§. I. A Christi fidelibus.

1. Dubitari potest Primò, de Hæretico externo. Secundò, de merè interno. Tertiò, de Schismatico. Quartò, de Cathecumeno, nam fidelis baptizatus, sine ulla dubitatione, etiam si sit in statu peccati, mortalis, vel etiam si sit excommunicatus vitandus valde Bullam sumit. Lege Castrop. de Bull. Cruc. disp. unic. p. 2. n. 12. & 13. multos citantem, quicquid alij dicant in oppositum.

Hæreticus externus.

2. Hic nullo potest Bullæ privilegio gaudere, siue sit externum publicè siue occulte, patet, quia non est ex iis, ad quos dirigitur Pontificis concessio.

3. Illud concedimus, si quis cum sit baptizatus, incidat in hæresim externam; sed deinde ipsum pœniteat commissi delicti, velique redeat ad fidem, possit frui Bullæ privilegiis. Neque id mirum, quia iam fidelis, tunc acta est, posito quod hæresim abiureret, volendo ad fidem redire. Ita Trullench. apud Mendo, quem affert, sequiturque Mendo, disp. 4. num. 14. & rursus in App. d. 1. num. 3. sine.

Hæreticus merè internus.

4. Hic probabiliter potest frui, probabiliter non potest, privilegiis Bullæ. Potest quia ex una parte, hic est baptizatus, & ex alia solum internam hæresim Ecclesia non indicat, ergo neque privilegia, quæ aliis baptizatis

baptizatis concedit, illi negare præsumitur, ita sustinet Bardi q. 1. tr. 2. c. 4. §. 2.

5. Non potest, quia non irrationabiliter quis asseverabit, illam vocem (Fidelibus) debere in Bulla sumi proprie, & strictè pro verè. F. deli, qualis non est hæreticus internus, & ita sustinet Mendo d. 14. n. 14. & rursus in Append. num. 31.

Schismaticus.

6. Parè Schismaticus hoc est, qui solum obedientiam Summo Pontifici exterpere negat, sed à nullo fidei articulo recedit (si enim ab aliquo recederet, jam esset hæreticus, de quo iam hæc. nus locuti sumus) fortasse primo aspectu, solum verbis Bullæ ad litteram consideratis, posset uti privilegiis Bullæ, quia sic jam est fidelis. Verum ego persuadere mihi nunquam potui, mentem Pontificis esse, ut velit favere per sua privilegia illi, qui ab ipso tam manifestè recedit, & rebellis est.

7. Adde, si quis Schismaticus sit ex illis, qui negant, hunc Summum Pontificem esse, putans id non esse articulum fidei, quæ ratione valet ab eodem acceptare privilegia, quæ non nisi à vero Summo Pontifice dimanare possunt? Id certè accidere potest, quando idem Pontifex est, qui Bullam concedit & idem, qui ab ejusmodi Schismatico repellitur. Ita contra Bardi merito discurrit Mendo in Append. disp. 1. n. 32.

Catechumenus.

8. Hic nullis Bullæ privilegiis potiri posse, certum judico cum Delago de Panit. disp. 27. num. 2. aliisque quia Ecclesia nunquam, sive suas leges, sive sua privilegia dirigit ad illos, qui nondum lanuam per quam ingredimur in ipsam Ecclesiam, quæ est baptismus, ingressi sunt.

9. Dices at cum Suario, & aliis dictum à nobis est in Opusc. de Sac. Miss. lib. 2. §. 4. probabile est, quod Sacrificium Missæ applicatum catechumeno, eidem prædest ex opere operato quoddam satisfactionem, & impetrationem; ergo etiam proderit & Bulla, sicut enim ibi applicantur merita Christi Domini, ita hic. Hoc modo, arguuntur contra nostram sententiam Henr. l. 7. de Indul. c. 18. n. 3. & c. 20. n. 8.

Respondeo. Quoniam multi non distinxerunt questionem, minus rectè huic paritati responderunt. Alia enim est questio, an possit Catechumeno prodesse Bulla, si ad alios ipsa à Summo Pontifice dirigeretur; alia an ad ipsos dirigatur, unde de facto proficit. Prius ex his, est, sit controversum, & ipsi faveat pagitas ducta à Sacrificio Missæ. At ego dico, certum mihi esse posterius, hoc est catechumenis Bullam non prodesse ex illo capite, quod de facto Pontifex ad illos Bullam non dirigit. Id quod colligo ex communiter contingentibus, quia nimirum ad solos baptizatos dirigit Ecclesia, & Pontifex suas leges, præcepta, privilegia, & similia, illisque solum proficere facere, & solum cum illis loqui. At, quod Sacrosdos particularis velit dirigere fructum sui sacrificii ad catechumenum, jam te supponis. Quamvis igitur asserere possimus, Christum Dominum non exclusisse catechumenos, tum à fructu Missæ, tum à suffragiis Ecclesiæ, tum ab ejusdem privilegiis, quia jam sunt initiati ad portas Ecclesiæ, & veluti initiati fideles, & quidem extempni, quia jam baptismum petunt, (sicuti non excluduntur Novitii à privilegiis Religionis licet nondum perfectè in istam professionem ingressi sint) quamvis id asserere, inquam, possimus, tamen, quod de facto Pontifex, cor vices suas in terris Christus Dominus commisit, applicet prædictis catechumenis Bullæ privilegia, sicuti applicat novitiis privilegia religionis, & sicut applicat suam Missam eidem catechumenis Sacerdos, nescimus; immò ex consuetudine Ecclesiæ se semper dirigentis ad baptizatos, scimus non applicare. Ita mihi hæc super re discurrendum esse videtur.

Infantes, Ametæ.

10. Infantibus, & perpetuo amenibus, multo magis phræneticis prodest Bulla Cruciatæ, si qui pro ipsorum elemosyna, illam sumat. Ratio est, quia Pontifex generaliter omnibus Fidelibus sine distinctione ætatis, vel conditionis eam concedit, & ex alia parte illi, cum sint Christiani, censentur virtualiter petere ea, quæ ad salutem animæ illis sunt utilis. Ita Tullerch. lib. 1. cap. 26. §. 1. dub. 6.

11. Proderit autem his Bulla, ut tempore interdicti sepeliantur in loco sacro cum moderata Portus, ut infra suo loco posse, per Bullam, dicitur. Proderit item pueris, postquam usum rationis acquirunt; & amenibus, si forte convalescent, proderit, inquam, ad indulgentias acquirendas, ad vota commutanda, ad abolutionem à servatis, ad usum lacticionum, &c.

Religiosi.

12. Religiosos, vel Religiosas frui posse Bullæ Cruciatæ privilegiis, si eam accipiant consuetæ electionis, (de qua mox,) data certum sit. Præcise dicitur tamen Primò, ab usu lacticionum, de quo infra, & præcise dicitur: Secundò, à privilegio circa poenitentiam Sacramentum, de quo ego in opere de Sacramentis lib. 5. de Panit. c. 5. §. 4. n. 37. satis egi.

13. Illud autem solum hic addoto. Religiosos non indigere ad acquirenda Bullæ privilegia consensu sui superioris, cum sit concessio data omnibus fidelibus à Summo Pontifice omnium Superiore. Sed nostros à Societate indigere propter ipsius Pontificis restrictionem factam nobis in nostris Bullis, docet Bardi in Bull. q. 1. disp. 1. c. 5. fol. 167. contra Andream Mendo in Append. d. 1. cap. 13. & latius in Elucid. Bullæ p. 4. n. 19. sententiam, nostros à Societate, æquè ac alios religiosos, non indigere consensu superioris ad omnes Bullæ gratias acquirendas, præter ea, quæ pertinent ad Sacramentum poenitentiae, & ad modo dictum usum lacticionum; qui idem Mendo ibidem explicat Bullas Pontificas quæ in contrarium assertu Bardi loqui solum de gratis in ordine ad Sacramentum poenitentiae, non vero in ordine ad alias materias.

§. II. Consistentibus, & Declinantibus in hoc Regno.

1. Certum est, non solum fixe commorantes in hoc Regno (idem semper hic, & in sequentibus intellige de aliis regnis Hispaniarum Regi subiectis, ubi Bulla promulgatur) verum etiam exsistentes in illo commoventes, etiam per unum diem, immò, per unum horam, posse accipere & frui Bullæ privilegiis, anno duratur, tamen hinc recedant, & deinde alibi, ubi Bulla non promulgatur, sedem figant, excepto privilegio usus eorum prohibitorum propter expressam prohibitionem, ut in superioribus indicavimus, & dicitur inferius. Manifestè concedit Pontifex in illis verbis (consistentibus & declinantibus.) Ita expressè Barnabas Gallie, in explic. Bull. Cruc. cl. 1. dub. 5.

2. Quid si externus declinet, seu perveniat solum in Panormi v.g. Portum, unde mittat amicum, qui ipsi Bullam accipiat, ipso in civitatem, immò in litus non descendente.

Respondeo, idem posse, quia Portus absolute & simpliciter pars est civitatis, seu regni. Idem potest, si quis declinet in sinum similem Portui.

3. Quid si ex mari vicino extra Portum, seu sinum declinet in sinum similem Portui? Respondeo. Mihi valde scrupulosum est, tunc possit. Ita mare enim, quamvis vicinum quis perveniat, cessante mihi videtur, dici posse, quod declinet in regnum, & consensum etiam sentit Mendo in Append. d. 1. n. 26.

Grati.

4. In hoc Sicilia regno sunt aliqua Græcorum oppida, quorum